

RADIŠANA PABEIGTA

SABATA PĒCPUSDIENAI

NEDEĻAS PĒTĪJUMIEM:

1. Moz. 1. nod., Ps. 8:3, Rom. 8:19-22, 3. Moz. 11:14-22, 1. Moz. 2:1-3, Marka 2:28.

ATMIŅAS PANTS:

„Un Dievs pabeidza septītajā dienā Savu darbu, ko Viņš bija darījis, un atdusējās septītajā dienā no visa Sava darba, ko bija darījis.” (1. Moz. 2:2).

Šis nedēļas tēma ir īss Bībeles pēdējo trīs radišanas dienu pārskats un sabata atspūta. Šo aprakstu var izlasīt 1. Moz. 1. nod. un 2:1-3, bet arī citās vietās Rakstos ir daudzas atsauksmes uz to. Viens no vispārsteidzošākajiem radišanas ziņojuma aspektiem ir tā sadalījums radišanas dienās. Kāpēc Viņš izvēlējās izveidot septiņu dienu ciklu, ko mēs saucam par nedēļu?

Raksti par to tiešā veidā nerunā, bet mēs varam atrast netiešus norādījumus. Varbūt vissvarīgākais pavediens ir pats sabats, kas paredz īpašu laiku sadraudzībai starp Dievu un cilvēci. Iespējams, ka Dievs ir izveidojis nedēļu, lai nodrošinātu laika periodu, kas paredzēts ikdienišķiem darbiem, kā arī iecēlis pastāvīgu laika periodu, kas nošķirts kā atgādinājums mūsu attiecībām ar Dievu (skat. Marka 2:28). Tas palīdzēs cilvēkiem atcerēties, ka Dievs ir tas, kas par mums gādā, un ka mēs esam pilnībā atkarīgi no Viņa.

Lai arī kāds būtu iemesls, skaidrs ir tas, ka 1. Moz. radišanas apraksts atklāj, ka radišana ir notikusi ārkārtīgi rūpīgi un ar konkrētu nolūku. Nekas nav atstāts nejaušībai.

Lūdzu, iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 19. janvārī!

SAULE, MĒNESS UN ZVAIGZNES

Izlasi 1. Moz. 1:14-19. Kādas darbības ir minētas ceturtajā radīšanas dienā? Kā mēs varam to aptvert, īpaši ņemot vērā mūsu pašreizējo izpratni par fizisko pasauli? _____

Iespējams, ka par ceturto dienu ir diskutēts vairāk nekā par jebkuru citu no sešām radīšanas dienām. Ja saule tika radīta ceturtajā dienā, kas tad noteica dienas ciklu pirmajās trīs radīšanas dienās? No otras puses, ja saule jau eksistēja, kas notika ceturtajā dienā?

Neskaidrība par notikumiem ceturtajā dienā rodas nevis no loģiskām pretrunām, bet no daudzajām iespējām. Viena no tām ir tāda, ka saule tika radīta ceturtajā dienā un gaisma pirmajās trīs dienās nāca no Dieva klātbūtnes vai no cita avota, piemēram, no tāda avota kā supernova (zvaigzne, kas eksplodē un ar lielu ātrumu aizsviež daļu savas masas, eksplozijas laikā vairākus tūkstošus reižu pārsniedzot novas spožumu – tulk. piez.). Atkl. 21:23 atbalsta šo domu – Debesu pilsētā saule nav vajadzīga, jo tur ir Dievs. Otrā iespēja ir, ka saulei, mēnesim un zvaigznēm ceturtajā dienā tika norādītas to funkcijas. Šķiet, ka šo iespēju atbalsta Ps. 8:4. Ebreju zinātnieks Džons Kollinss raksta, ka ebreju frāzes 1. Moz. 1:14 arī pieļauj abas šīs iespējas. (Skat. C. John Collins, *Genesis 1–4: A Linguistic, Literary, and Theological Commentary* [Phillipsburg, New Jersey: P&R Publishing Co., 2006], p. 57.)

Trešā iespēja ir, ka saule jau pastāvēja, bet to aizēnoja mākoņi vai vulkāniski putekļi un tā nebija redzama vai pilnībā nefunkcionēja līdz pat ceturtajai dienai. Šo iespēju var salīdzināt ar planētu Venēra, kur līdzīga situācija ir mūsdienās.

Ceturtais dienas apraksts nav tik skaidrs, lai apstiprinātu vai izslēgtu kādu no šiem skaidrojumiem, lai gan tas netraucē pastāvēt stingriem uzskatiem par šo tēmu. Iespējams, ka labs princips ir nepiešķirt jautājumam lielāku nozīmi, kā to dara Bībele, un mums vajadzētu atzīt, ka mūsu izpratne ir ierobežota. Tam nevajadzētu būt grūti, īpaši radīšanas jautājumos. Galu galā, padomājiet, cik daudz zinātnisku noslēpumu pastāv mūsdienās, tas ir, eksperimentālā zinātne tos pēta, bet tie vēl joprojām paliek noslēpumi. Cik daudz noslēpumaināks ir kaut kas tāds, kas ir noticis tik tālā pagātnē!

PUTNU UN ŪDENS DZĪVNIEKU RADĪŠANA

Izlasi 1. Moz. 1:20-23. Vai šajos pantos ir kādi pierādījumi, kas norādītu uz nejausību?

Ūdeņi un atmosfēra tika piepildīti piektajā radīšanas dienā. Daudzi saskata saistību starp otro un piekto radīšanas dienu. Atmosfēra atdalīja ūdeņus otrajā dienā, un gan gaisa, gan ūdens tika piepildīti ar dzīvjiem radījumiem piektajā dienā. Šķiet, ka radīšanas notikumi ir norisinājušies tādā secībā, kas atspoguļo izplānotu sistēmu, atklājot rūpīgumu un kārtīgumu Dieva darbībā. Citiem vārdiem sakot, radīšanas ziņojumā nav vietas nejausībai.

Ievēro, ka gan ūdens, gan gaisa radījumi ir minēti daudzskaitlī, norādot, ka piektajā dienā tika radīti ļoti dažādi organismi. Katrs radījums bija svētīts ar spēju būt auglīgam un vairoties. Dažādība ir pastāvējusi jau no iesākuma. Nav bijis viens vienīgs priekštecis, no kura izcēlušās visas pārējās sugas, bet katra suga ir apveltīta ar iespēju radīt dažādas individu pasugas. Piemēram, no parastā baloža ir attīstījušās vairāk nekā 400 nosauktas šķirnes, ir zināmas vismaz 27 zelta zivtiņu šķirnes. Acīmredzot Dievs deva katram Savam radījumam spēju radīt lielu dažādību pēcteču, kas pievienoja radībai vēl lielāku dažādību.

21. pantā Dievs redzēja, ka radījumi, ko Viņš bija radījis, bija labi. Tas nozīmē, ka viņi bija labi izplānoti, pievilcīgi acij, bez kādiem trūkumiem un saskanīgi īstenoja radīšanas nolūku.

Nav daudz tādu radījumu, kas mūsos izsauktu lielāku iztēli un apbrīnu nekā putni. Tie patiešām ir pārsteidzoši radījumi, brīnišķīgi izplānoti. Viņu spalvas ir vieglas, bet stipras, nelokāmas, bet elastīgas. Lidošanai paredzēto spalvu daļas kopā satur komplicēts smalku dzelonīšu kopums, kas nodrošina stipru, bet vieglu stiprinājumu. Putna plaušas ir tā izveidotas, ka tās var uzņemt skābekli gan ieelpojot, gan izelpojot. Tas nodrošina augstu skābekļa līmeni, kas nepieciešams spēcīgam lidojumam. Šādu rezultātu var panākt, pateicoties gaisa maisiem kaulos. Šo maisu funkcija ir nodrošināt skābekļa plūsmu un vienlaikus padarīt vieglu putna ķermeni, lai būtu vieglāk lidot. Putnu uzbūve ir pārsteidzoša.

Paturot to visu prātā, izlasi Mat. 10:29-31. Kādu mierinājumu tu gūsti no šiem vārdiem?

SAUSZEMES DZĪVNIĒKU RADĪŠANA

Saskaņā ar 1. Moz. 1:24-31, sauszemes dzīvnieki un cilvēki tika radīti sestajā dienā. Tāpat kā starp otro un piekto dienu, arī starp zemes un jūras atdalīšanu trešajā dienā un zemes piepildīšanu sestajā dienā ir redzama saskaņa. Tas atkal liecina par pārdomātu un mērķtiecīgu radīšanas notikumu secību, kas ir atbilstoši kārtības Dievam (salīdzini ar 1. Kor. 14:33).

Tieši tāpat, kā tas bija ar radījumiem piektajā dienā, arī sestās dienas apraksta frāzes norāda, ka tika radīti dažāda veida radījumi. Tika radīti dažādi meža zvēri, mājlopi, kā arī rūpuļi. Visiem sauszemes dzīvniekiem nebija viena kopīga priekšteča, bet Dievs radīja daudzas noteiktas un atsevišķas dzimtas.

Ievēro izteicienu „pēc viņu kārtas” vai līdzīgas frāzes 1. Moz. 1:11, 21, 24, 25. Daži ir mēģinājuši izmantot šo frāzi, lai pierādītu uzskatu par nemainīgām „sugām”. Šis uzskats ir ņemts no grieķu filozofijas. Senie grieķi uzskatīja, ka katrs indivīds ir nemainīga ideāla nepilnīga izpausme. Tomēr mācība par sugu nemainīgumu nesaskan ar Bībeles mācību, ka visa daba cieš no grēka lāsta (Rom. 8:19-22). Mēs zinām, ka sugas ir mainījušās, kā tas ir izteikts lāstā 1. Moz. 3. nodaļā (Elena Vaita rakstīja par „trīskāršu lāstu” virs zemes – lāsts pēc grēkākrišanas, pēc Kaina grēka un pēc plūdiem), un, kā mēs redzam parazītos un plēsīgajos zvēros, tas izraisīja daudz ciešanu un vardarbības. Frāzes „pēc to kārtas” nozīme vislabāk ir saprotama, pārbaudot kontekstu, kādā tā ir lietota.

Izlasi 1. Moz. 6:20, 7:14 un 3. Moz. 11:14-22. Kā ir lietots izteiciens „pēc to kārtas” vai līdzīgas frāzes? Kā šie piemēri palīdz mums saprast frāzi 1. Moz. 1. nodaļā? _____

Frāzi „pēc viņu kārtas” vai līdzīgas nevajadzētu skaidrot kā kādu reprodukcijas likumu. Drīzāk tā attiecas faktu, ka šajā stāstījumā ir iesaistīti dažāda veida radījumi. Daži Bībeles tulkojumi izmanto frāzi „dažādas sugas”, kas šķiet piemērotāka kontekstam. Tā vietā, lai norādītu uz sugu nemainīgumu, frāze norāda uz lielo radījumu dažādību, kas tika radīta sestajā dienā. Kopš radīšanas laikiem ir bijušas daudzas augu un dzīvnieku sugas.

RADĪŠANA PABEIGTA

Pēc tam, kad radīšana bija sešās dienās pabeigta (par cilvēka radīšanu mēs mācīsimies vēlāk), Bībelē pirmo reizi ir pieminēta septītā diena.

Izlasi 1. Moz. 2:1-3. Pievērs īpašu uzmanību 1. pantam, kas uzsver visa Dieva darba pabeigtību. Kāpēc mūsu izpratnē par septīto dienu tas ir tik svarīgi? _____

Ebreju vārds „atpūta” šajā pantā ir „shabath”, kas ir cieši saistīts ar vārdu „sabats”. Tas norāda uz darbu pārtraukšanu pēc projekta pabeigšanas. Dievs nebija ne noguris, ne arī viņam bija vajadzīga atpūta. Viņš bija pabeidzis Savu radīšanas darbu un tāpēc apstājās. Septītajai dienai ir īpaša Dieva svētība. Tā nav tikai „svētīta”, bet arī „padarīta svēta” – tas atbalsta uzskatu, ka šī diena ir nošķirta un īpaši veltīta Dievam. Tādējādi Dievs piešķīra sabbatam īpašu nozīmi Savu attiecību ar cilvēkiem kontekstā.

Izlasi Marka 2:27, 28. Ko Jēzus teica, kas ir sabata nolūks? _____

Ievēro, ka sabats netika radīts tāpēc, ka Dievam bija vajadzība, bet gan tāpēc, ka cilvēkam bija vajadzība, par ko Dievs parūpējās. Pirmās nedēļas beigās Dievs atpūtās no Saviem radīšanas darbiem un ziedoja Savu laiku attiecībām ar radītajām būtnēm. Cilvēkiem ir nepieciešams uzturēt sakarus ar savu Radītāju, lai saprastu savu vietu Universā. Iedomājies, kādu prieku piedzīvoja Ādams un Ieva, kad viņi sarunājās ar Dievu un lūkojās uz pasauli, ko Viņš bija radījis! Pēc grēkā krišanas gudrība, ieviešot šo atpūtas dienu, kļuva vēl redzamāka. Mums ir vajadzīga sabata atpūta, lai mēs nezaudētu skatu no Dieva, neiekristu materiālismā un nepārstrādātos.

Dievs pavēl mums vienu septīto daļu no savas dzīves veltīt radīšanas darbu piemiņai. Ko tas mums liecina par šīs mācības svarīgumu? Kā tu vari iemācīties iegūt dziļākus un bagātīgākus piedzīvojumus ar Kungu, pateicoties sabata atpūtai, ko Viņš pats arī ievēroja? _____

BURTISKA DIENA

Izlasi 1. Moz. 1:5, 8, 31. No kā sastāv radīšanas diena? Vai kaut kas šajos pantos ir tāds, kas norāda, ka tās nav burtiskas 24 stundu dienas, kādas tās ir mūsdienās? _____

Daudzu diskusiju tēma ir bijusi par to, kādas bija radīšanas dienas. Daži ir apšaubījuši, vai šīs dienas bija parastas dienas vai varbūt tās ir bijušas daudz garāki laika periodi. Panta radīšanas dienu apraksts atbild uz šo jautājumu. Dienas sastāv no vakara (tumšais periods) un no rīta (gaišais periods) un ir pēc kārtas numurētas. Tas ir, dienas ir aprakstītas tādā veidā, kas skaidri parāda, ka šīs dienas ir tieši tādas, kādas mēs tās tagad piedzīvojam, ir vakars un ir rīts, tumsas periods un gaismas periods. Ir grūti iedomāties, kā varētu vēl skaidrāk un precīzāk aprakstīt nedēļas dienas. Atkārtotais izteiciens „un tapa vakars un rīts” uzsver, ka katra radīšanas diena bija burtiska diena.

Izlasi 3. Moz. 23:3. Kādi mums ir norādījumi par to, ka visas septiņas dienas radīšanas nedēļā bija tādas pašas dienas, kā mēs piedzīvojam? _____

Senajiem ebrejiem nebija nekādu šaubu par sabata dienas raksturu. Garuma ziņā tā bija parasta diena, bet tai bija īpaša Dieva svētība. Ievēro skaidro salīdzinājumu starp Dieva sešu dienu darba nedēļu un mūsu darba nedēļu un attiecīgo salīdzinājumu starp Dieva un mūsu atpūtas dienu (skat. arī 2. Moz. 20:9, 11). Pat daudzi no tiem zinātniekiem, kas noraida uzskatu, ka šīs ir burtiskas dienas, bieži atzīst, ka Bībeles rakstnieki tās ir sapratuši kā burtiskas dienas.

Mūsu attiecībās ar Dievu izšķiroša loma ir mūsu uzticībai Dievam un Viņa Vārdam. Ja mēs nevaram uzticēties Dieva Vārdam tik fundamentālos un skaidri izteiktos jautājumos kā radīšana sešās burtiskās dienās, kādos jautājumos tad mēs varam Viņam uzticēties? _____

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Kā jau iepriekš teikts, radišanas nedēļas dienas ir numurētas un sastāv no tumšā perioda (vakara) un gaišā perioda (rīta). Nav cita saprātīga veida, kā skaidrot šīs dienas, vienīgi kā tādas, kas līdzinās dienām, kādas mēs pazīstam šobrīd. Daži, atsaucoties uz tādiem pantiem kā Ps. 90:4 un 2. Pēt. 3:8, apgalvo, ka katra radišanas diena patiesībā aino 1000 gadus. Panti šādu secinājumu neatbalsta un tie neko neatrisina jautājumā, ko izdomājuši tie, kas domā, ka šīs dienas ir simbols miljardiem gadu.

Ja 1. Moz. grāmatā dienas aino garus periodus, tad fosilijās vajadzētu atrast tādu secību, kas sakrīt ar dzīvo organismu radišanas secību sešās radišanas „dienās”. Pirmajām fosilijām tad vajadzētu būt augiem, kas tika radīti trešajā „dienā”. Pēc tam vajadzētu sekot pirmajiem ūdens dzīvniekiem un putniem. Visbeidzot vajadzētu atrast pirmos sauszemes dzīvniekus. Fosilajos ziņojumos šādas secības nav. Ūdens radījumi ir pirms augiem, un sauszemes dzīvnieki – pirms putniem. Pirmie fosilie augļu koki ir pēc visām citām grupām. Vienīgā sakritība ir, ka pēdējie abos ziņojumos ir cilvēki.

„Katrā secīgajā radišanas dienā Svētie Raksti saka, ka tā sastāvēja no vakara un no rīta, līdzīgi visām citām dienām, kas sekoja pēc tam.” Elena Vaita „Sentēvi un pravieši”, 112. lpp.

„Bezdievīgais pieņēmums, ka pirmās nedēļas notikumu īstenošana prasīja septiņus garus, nenoteiktus periodus, tiešā veidā grauj ceturrtā baušļa sabata pamatus. Tas padara nekonkrētu un neskaidru to, ko Dievs ir pateicis ļoti skaidri. Tas ir sliktākais bezdievības veids, jo daudziem, kas apgalvo, ka viņi tic radišanas stāstam, tā ir apslēpta bezdievība.” Elena Vaita „Spiritual Gifts”, 3. sēj., 91. lpp.

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Pat burtiski neskaidrojot 1. Mozus radišanas stāstu, divi punkti ir acīmredzami: radišanā nekas nav noticis nejauši, un sugām nav viena kopīga priekšteča. Darvina evolūcijas mācība māca divas lietas: nejaušību un kopīgu priekšteci visās sugām. Kā tad 1. Mozus grāmatu var izskaidrot ar tādas teorijas palīdzību, kas pašos pamatos ir pretēja radišanas stāsta pamatiem?

2. Kāpēc ir svarīgi saprast, ka zinātne, lai gan tā paveic daudz laba, tik un tā ir tikai cilvēciski centieni?

3. Viss, ko zinātne var izpētīt, ir kritusī pasaule, kas daudzējādā ziņā ir ļoti atšķirīga no sākumā radītās. Kāpēc ir svarīgi atcerēties šo patiesību uz visiem laikiem?